

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3384

av Sofia Damm m.fl. (KD)

med anledning av skr. 2015/16:114 Strategisk exportkontroll 2015 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen före utgången av 2016 bör presentera ny lagstiftning för riksdagen i enlighet med de förslag som lämnats i utredningen Skärpt exportkontroll av krigsmateriel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En hörnsten i kristdemokratien är människovärdet. För att kunna utöva sina mänskliga fri- och rättigheter krävs demokrati, där medborgarna kan utkräva ansvar gentemot maktavare. Därför blir det problematiskt när Sverige, såsom sker idag, exporterar krigsmateriel till regimer som förtrycker sina medborgare samtidigt som vi talar om vikten av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Att beväpna icke-demokratier bidrar inte till fred och säkerhet i vår värld.

Alliansregeringen tillsatte en utredning i syfte att bl.a. skärpa vapenexporten till icke-demokratier. I juni 2015 presenterade utredningen ”Skärpt exportkontroll av krigsmateriel” (SOU 2015:72) sina förslag. Utredningen presenterade förslag om införandet av ett demokratikriterium, ökade krav på respekt för mänskliga rättigheter bland mottagarländerna och förändringar gällande andra kriterier vid tillståndsprovningen. Även PGU (politik för global utveckling), öppenhet och transparens behandlas av utredningen. Andra områden där utredningen föreslår ny lagstiftning och vissa ändringar i lagar och regelverk rör utökade tillståndskrav och sanktioner.

Under utredningsprocessen har tre frågor stått i fokus för Kristdemokraterna. Vikten av införande av ett demokratikriterium är det ena, men också frågan om följdleveranser samt frågan om ökad öppenhet och transparens. Vi fick i utredningen igenom en tydlig skärpning så att följdleveranser inte medges per automatik utan att varje fall måste vägas mot om utvecklingen avseende mänskliga rättigheter och demokrati förändrats i det aktuella mottagarlandet.

Kristdemokraterna menar att det också är ett problem med den mycket begränsade insynen i hur olika ledamöter i EKR, Exportkontrollrådet, röstar. De ledamöter som är utsedda att representera de olika riksdagspartierna har yppandeförbud. Detta anser vi behöver förändras så att de får berätta hur de röstat, utan att lämna ut annan eventuell sekretessbelagd information. Detta kommer leda till att allmänheten får ökad insyn och möjlighet att ställa sina politiska partier till ansvar i större utsträckning än idag.

Regeringen remitterade utredningens förslag t.o.m. den 6 november 2015. Efter att remissvaren inkommit har det varit tyst i frågan. Regeringen presenterar vaga skrivningar i skrivelsen 2015/16:114 där det framkommer att man arbetar med frågan, men någon tidsambition presenteras ej. I skrivelsen står ”Ett lagstiftningsarbete har därefter inletts i syfte att utforma ett förslag till en skärpning av exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater”.

Därför är det nu högst angeläget att regeringen under 2016 presenterar en proposition med förslag till ny lagstiftning, utifrån utredningens förslag, i syfte att skärpa exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater.

Sofia Damm (KD)

Andreas Carlson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)